

OTEPÄÄ VALLA EELARVESTRAATEEGIA AASTATEKS 2016 – 2019

1. Sissejuhatus

Otepää valla eelarvestrateegia koostamise aluseks on Otepää valla arengukava 2015-2023, Rahandusministeeriumi 2015. aasta suvine majandusprognoos, mille eeldused on fikseeritud 2015. aasta septembri alguse seisuga.

Eelarvestrateegias esitatakse kohaliku omavalitsusüksuse majandusliku olukorra analüüs ning informatsioon põhitegevuse tulude ja kulude, investeerimistegevuse ning finantseerimise kohta eelarvestrateegia koostamisele eelnenud aasta tegelikud, jooksvaks aastaks kavandatud ja eelarvestrateegia perioodiks prognoositud andmed. Eraldi tuuakse välja olulisemad investeerimisobjektid koos maksumusega.

Käesolev eelarvestrateegia on kassapõhine s.t. majandustehingud kavandatakse raha laekumise või väljamaksmisega samasse perioodi. Eelarvestrateegia on koostatud eurodes.

Eelarvestrateegiaga püstitatakse järgmised eesmärgid:

- tagada stabiilne ja jätkusuutlik eelarvepoliitika, mis võimaldab ellu viia arengukavas toodud tegevusvaldkondade eesmärgid;
- jätkata tasakaalustatud eelarvestamist;
- hoida põhitegevuse tulem positiivseks, tagades nii jätkusuutlik investeerimistegevus ning laenuteenindamise kulude olemasolu;
- hoida netovõlakooormus nii vallavalitsusel kui ka temast sõltuvate üksuste puhul lubatud piirmäära raames;
- investeeringute tegemisel kasutada maksimaalselt Euroopa Liidu struktuurifondide võimalusi, leides seeläbi täiendavate finantsvahendite juurdetoomise võimalusi.

2. Sotsiaalmajanduslik keskkond

2. 1. Ülevaade Eesti majanduskeskkonnast

Vähenenud ekspordi tõttu kasvab Eesti sisemajanduse koguprodukt Rahandusministeeriumi suvise majandusprognoosi kohaselt 2015. aastal 1,7 protsenti (Tabel 1). Aastatel 2016 ja 2017 oodatakse majanduskasvu kiirenemist 2,6 ja 3,4 protsendini. Koos majanduse olukorra paranemisega suureneb erasektori investeerimis- ja tarbimisvõime, mis mõjutab omakorda ehitussektori ja sisenõudlusest sõltuvate valdkondade kasvu. Aastatel 2018 ja 2019 oodatakse Eesti majanduse kasvuks keskmiselt 3 protsenti aastas.

Madalate toidu- ja energiahindade tõttu langevad tarbijahinnad 2015. aastal 0,3 protsenti. 2016. aastal kiireneb inflatsioon aktsiisitõusude ning sisemaiste tegurite tugevnemise tulemusena 2,0 protsendini. 2017. aastal suureneb 2,9 protsendini seoses teenuste kiirema hinnatõusu, osade energiatoodete ning toidu kallinemise tõttu.

Tabel 1. Majandusnäitajad 2014–2019. a (protsenti)

	2014	2015*	2016*	2017*	2018*	2019*
SKP reaalkasv	2,9	1,7	2,6	3,4	3,2	3
SKP püsivhindades (mld eurot)	17,4	17,7	18,2	18,8	19,4	20
SKP nominaalkasv	5	3,1	5,5	6,4	6,3	6
SKP jooksevhindades (mld eurot)	20	20,6	21,7	23,1	24,6	26
Tarbijahinnaindeks	-0,1	-0,3	2	2,9	3	2,9

*- prognoos

Allikas: Rahandusministeeriumi 2015. aasta suvine majandusprognoos

Pingelisemaks muutub olukord tööturul. Töötuse kiire vähenemine ja rahvastiku kahanemine hoiavad üleval palgasurvet. Prognoosi kohaselt kasvab tööga hõivatute arv 2015. aastal 1 protsent (Tabel 2). 2016. aastast hakkab hõivatute arv demograafilise paratamatuse tõttu vähenema umbes pool protsenti aastas. 2017. aastal mõjutab tööturu arenguid 2016. aasta keskpaigast rakenduv töövõimereform, mis aitab osalise töövõimega inimestel tööturule naasta.

2017. aastast hakkavad sissetulekute kasvu toetama erinevate sotsiaaltoetuste tõstmine, madalapalgaliste palgatoetus ning mõnevõrra ka sotsiaalmaksu langetamine. Kuna oluline osa sissetulekute suurenemisest finantseeritakse aktsiisitõusudega, siis kiireneb alates 2017. aastast hinnatõus ning väheneb sissetulekute ostujõud.

Palgatulu kasv on mitu aastat ületanud majanduse nominaalkasvu, ehk lisandväärtuse jaotus töötasu ja kapitali vahel on üha enam töötajate poole kaldu. Seetõttu oodatakse lähiajal palgakasvu aeglustumist. Palgatulu suhet lisandväärtusesse aitab parandada tööjõumaksude alanemine. Aastatel 2017-2019 oodatakse palgakasvu kooskõlas majandusaktiivsuse tõusuga.

Tabel 2. Tööturu prognoos 2014–2019 (protsenti)

	2014	2015*	2016*	2017*	2018*	2019*
Tööhõive (tuh. inimest)	624,8	631,2	627,5	625,4	622,8	621,5
Tööhõive kasv	0,6	1,0	-0,6	-0,3	-0,4	-0,2
Tööpuuduse määr	7,4	6,5	6,3	7,2	8,4	9,4
Tööjõutootlikkuse kasv (hõivatute arvu järgi)	2,3	0,6	3,2	3,8	3,6	3,3
Keskmise palga reaalkasv	5,7	5,0	2,4	2,4	3,0	2,9
Keskmine palk (euro)	1 001	1 049	1 096	1 155	1 224	1 297
Keskmise palga nominaalkasv	5,6	4,8	4,5	5,4	6,0	5,9

*- prognoos

Allikas: Rahandusministeeriumi 2015. aasta suvine majandusprognoos

Rahandusministeeriumi 2015. aasta kevadprognoosi kohaselt kasvavad lähiaastatel kohalike omavalitsuste tulud ja kulud.

Tabel 3. Kohalike omavalitsuste koondnäitajad (mln eurot)

KOV eelarved kokku	2014	2015 *	2016*	2017*	2018*	2019*
Tulud kokku	1 521	1 588	1 616	1 672	1 733	1 799
<i>s.h. tulumaks</i>	788	833	874	923	975	1 033
<i>s.h. maamaks</i>	59	59	59	59	59	59
<i>s.h. kohalikud maksud</i>	12	12	13	13	14	15
<i>s.h. keskkonnatasud</i>	15	17	17	17	16	16
<i>s.h. tasandusfond</i>	75	75	76	76	76	76
<i>s.h. toetusfond</i>	231	285	281	283	284	284
Kulud kokku	1 520	1 596	1 657	1 756	1 767	1 838
Võlakoormus	716	719	760	845	879	918
Likviidne vara	161	126	126	126	126	126

*- prognoos

Allikas: Rahandusministeerium

2.2. Sotsiaalmajanduslik olukord Otepää vallas

Kohalike omavalitsuste s.h. Otepää valla areng sõltub olulisel määral riigi tasandil tehtavatest fiskaalpoliitilistest omavalitsuste tulu- ja kulubaasi puudutavatest otsustest.

1. jaanuari 2015. aasta seisuga elas vallas rahvastikuregistri andmetel 4 019 inimest s.h. linnas 2 047 ja maal 1 972 (Tabel 4). Elanike arv väheneb. See on tingitud eelkõige negatiivsest iibest ja elanike lahkumisest Eesti teistesse regioonidesse ja välismaale.

Tabel 4. Otepää valla elanike demograafiline struktuur

Vanusegrupp periood	0-6	7.a-18.a	19-64	üle 65	Kokku
1.01.2007	228	673	2 522	804	4 227
1.01.2008	240	630	2 509	822	4 201
1.01.2009	241	589	2 500	829	4 159
1.01.2010	237	547	2 513	857	4 154
1.01.2011	259	511	2 544	848	4 162
1.01.2012	267	495	2 553	834	4 149
1.01.2013	276	468	2 520	827	4 091
1.01.2014	292	445	2 473	841	4 051
1.01.2015	290	446	2 445	838	4 019

Üheks valla tulubaasi määravaks teguriks on maksumaksjate arv. Maksumaksja on töötaja, kes 1. jaanuari seisuga on registreerinud Otepää valla elanikuks. Kui 2014. aasta esimesel poolaastal oli maksumaksjaid keskmiselt 1 605 inimest kuus, siis käesoleval aastal on vastav näitaja tõusnud 1 650 inimeseni. Kuni 2014. aastani vähenes vallas tööpuudus. Käesoleval aastal on näitaja mõnevõrra suurenenud, augustikuu seisuga oli registreeritud töötuid 67.

Tabel 5. Maksumaksjate arv ja keskmine sissetulek

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Elanike arv 1. jaanuari seisuga	4 227	4 201	4 159	4 154	4 162	4 149	4 091	4 051	4 019
Keskmine maksumaksjate arv**	1 644	1 659	1 544	1 530	1 551	1 615	1 620	1 620	1 641
Registreeritud töötute arv*	27	39	116	112	89	84	81	54	67
Maksumaksjate osakaal elanikkonnast	38,9	39,5	37,1	36,8	37,3	38,9	39,6	39,9	40,8
Keskmine sissetulek bruto deklaratsioonide järgi**	640	747	690	680	735	774	863	893	928

* 2015.aasta näitajad augustikuu seisuga

** 2015.aasta näitaja juunikuu seisuga

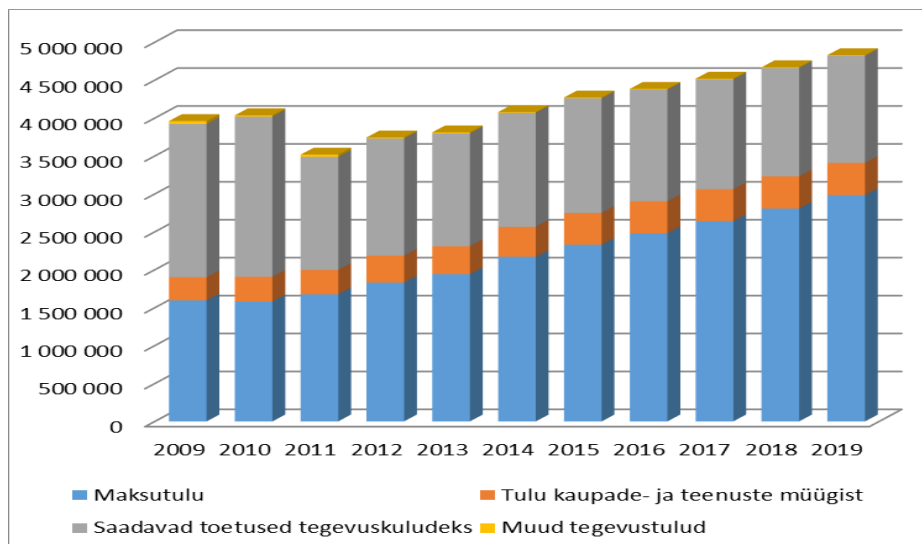
3. Põhitegevus

3.1. Põhitegevuse tulud

Kohaliku omavalitsuse eelarve kujunemist mõjutavad üldine majanduse olukord, riigieelarvest eraldatavate vahendite suurus, maksude laekumine, kohalikud poliitilised otsused ning rahvastikusündmused. Kuna suuremaid muudatusi riigitasandil ei planeerita on antud eelarvestrateegias säilitatud stabiilne, keskmiselt 3 protsendiline tulubaasi tõus prognoosiperioodi lõpuni (Joonis 1).

Põhitegevuse tulud on alates 2012. aastast kasvanud. 2014. aastal oli kasvuks 7 protsenti, 2015. aasta kasvuks on prognoositud 5,2 protsenti, aastal 2016 väheneb kasv 2,3 protsendini ning aastatel 2017 - 2019 on antud näitaja üle 3 protsenti.

Joonis 1. Põhitegevuse tulude muutumine ja prognoos

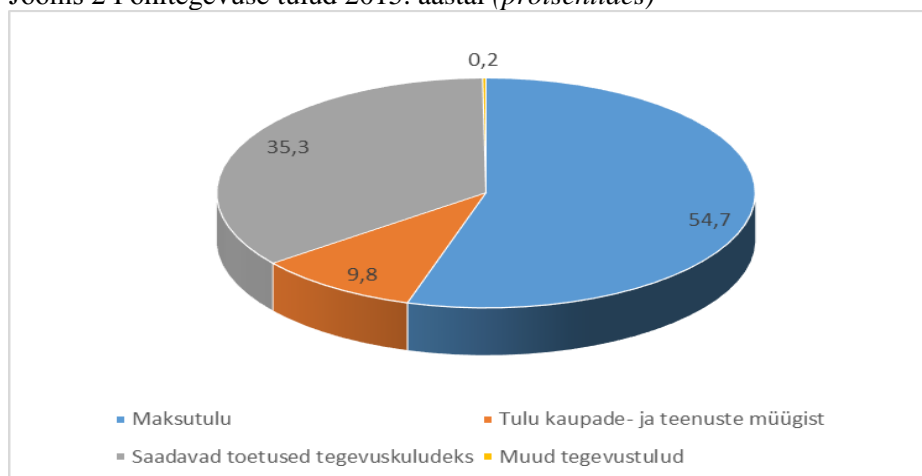
Prognosisperioodil tulud suurenevad:

- kuna riigieelarvest eraldatav toetusfondi laekumine ja sellest tehtavad kulutused on aastatel 2016 - 2019 jäetud 2015. aasta tasemele;
- ettenägematute ühekordsete sihtotstarbeliste toetuste võrra, mida strateegia koostamise ajal ei ole võimalik prognoosida.

Tabel 6. Põhitegevuse tulud

Tulu liik	2014 tegelik	2015 eeldatav täitmine	2016 prognoos	2017 prognoos	2018 prognoos	2019 prognoos
Maksutulu	2 169 763	2 349 000	2 481 450	2 638 650	2 806 230	2 982 180
Tulu kaupade- ja teenuste müügist	395 593	420 000	425 000	427 000	428 000	429 000
Saadavad toetused tegevuskuludeks	1 502 755	1 513 450	1 472 570	1 449 770	1 430 270	1 411 070
Muud tegevustulud	10 583	9 000	9 100	9 100	9 100	9 100
	4 078 694	4 291 450	4 388 120	4 524 520	4 673 600	4 831 350

Joonis 2 Põhitegevuse tulud 2015. aastal (protsentides)

Maksutulu

Maksukorralduse seaduse kohaselt jagunevad maksud riiklikeks maksudeks ja kohalikeks maksudeks.

Riiklikud maksud on füüsilise isiku tulumaks ja maamaks. Kohaliku maksuna on omavalitsus kehtestanud reklaamimaksu. Maksutulu moodustab valla 2015. aasta eelarve põhitegevuse tuludest prognoosiperioodil 54,7 protsenti, olles kulude katmisel olulisem allikas (Joonis 2).

3.1.1. Füüsilise isiku tulumaks

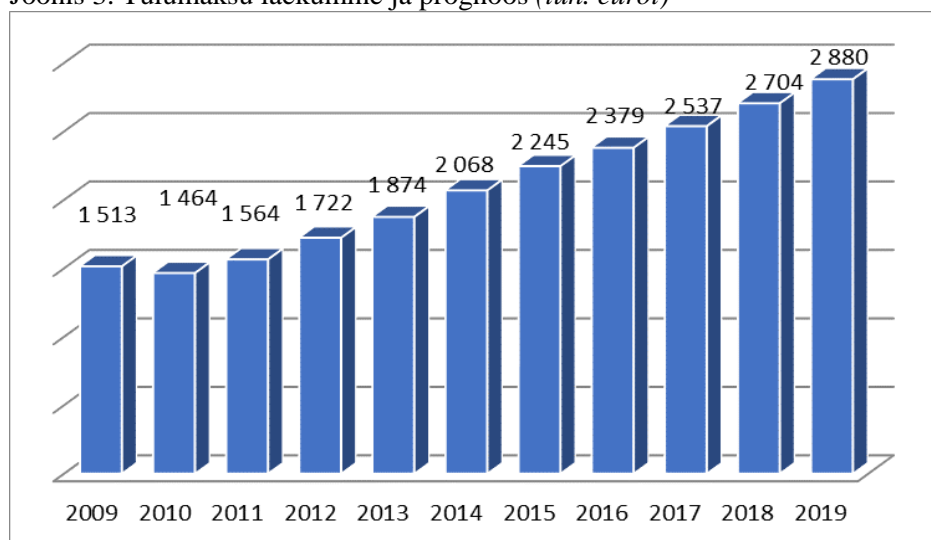
Tulumaksu laekumine on alates 2011. aastast kasvanud (Joonis 3). Laekumise suurust mõjutavad lisaks maksumaksjate arvule veel keskmine töötasu. Riigipoolt eraldatava tulumaksu suurus kohalikele omavalitsustele on alates 2013. aastast 11,6 protsenti residentidist füüsilise isiku maksustatavast tulust. Seoses töötajate arvu ja keskmise palga suurenemisega on tulumaksu laekumine kasvanud viimastel aastatel üle 8 protsendi aastas. Strateegiaperioodil on kasvuks kavandatud keskmiselt 6,5 protsenti aastas (Tabel 7).

Tabel 7. Maksumaksjate arv ja sissetulek perioodil 2014 – 2019

	2014 tegelik	2015 eeldatav	2016 prognoos	2017 prognoos	2018 prognoos	2019 prognoos
Maksumaksjate arv	1 620	1 641	1 644	1 646	1 646	1 646
Maksumaksjate arvu muutus	-0,1%	1,0%	0,2%	0,1%	0,0%	0,0%
Väljamaksed füüsilistele isikutele	17 338 196	19 267 579	20 503 093	21 816 583	23 234 661	24 744 913
Sissetulek inimese kohta kuus	898	978	1 039	1 105	1 176	1 253
Sissetuleku kasv	7,5%	8,9%	6,2%	6,4%	6,4%	6,5%
Sissetuleku kasv Eestis kokku	5,6%	4,8%	4,5%	5,4%	6,0%	5,9%
Tulumaksu laekumine	2 067 921	2 245 000	2 379 450	2 536 650	2 704 230	2 880 180
Tulumaksu laekumise kasv	9,7%	8,6%	6,0%	6,6%	6,6%	6,5%
Tulumaksu laekumise ja sissetulekute suhe	11,6%	11,6%	11,6%	11,6%	11,6%	11,6%

Otepää valla keskmine töötasu on vabariigi keskmisest madalam. Sama tendentsi on jälgitud prognoositava perioodi lõpuni.

Joonis 3. Tulumaksu laekumine ja prognoos (tuh. eurot)

3.1.2. Maamaks

Maamaks on riiklik maks, mis laekub kohaliku omavalitsuse eelarvesse. Maamaksuseaduse kohaselt on volikogul õigus kehtestada maamaksu määr vahemikus 0,1–2,5 protsenti maa maksustamise hinnast. Otepää vallas on maamaksu määraks ärimaal, metsamaal, muul maal 2,5 protsenti ning haritavaal maal ja looduslikul rohumaal 2,0 protsenti maa maksustamise hinnast. Maamaksuseadusest tulenevalt ei maksustata elamualust maad. Praegu kehtib maamaksu määramise alampiir 5 eurot, mis tähendab, et alla 5 euro suurust maamaksu ei määrata ja see jääb vallale laekumata.

Maa maksustamismäärade muudatusi ei ole strateegiaperioodil kavandatud ning laekumiseks on planeeritud 92 000 eurot aastas.

3.1.3. Reklaamimaks

Reklaami korraldamisega seotud tegevuste reguleerimiseks on vallas kohaliku maksuna kehtestatud reklaami- ja kuulutusemaks. Sellest saadav tulu on minimaalne ja on prognoosiperioodil jäänud 2015. aasta tasemele 10 000 eurot aastas.

3.1.4. Tulud kaupade ja teenuste müügist

Tulud kaupade ja teenuste müügist (omatulud) moodustavad valla tulubaasist 9,8 protsenti (Joonis 2). Antud tegevuse all kajastatakse tulud, mis saadakse alushariduse teenuse, hariduste teenuse ja huvikooliteenuse eest teistelt omavalitsustelt; lasteaedade toiduraha ja õppekulude summad, mida tasuvad lapsevanemad, samuti muusikakooli õppetaskud. Omatulude alla arvestatakse veel valla üüritulud ning mitmesugused muud tulud, mis saadakse hallatavate asutuste ja struktuuriüksuste teenuste eest. Haridusala tegevuse tuludest laekub suurem osa teistelt omavalitsustelt haridusasutuste tegevuskulude katteks. Tulude suurus sõltub lasteasutustes käivate laste arvust, teenuste hinnatõusust ning erinevate pindade üürimise võimalustest. Arvestades laste arvu vähenemist ning toetuste saajate arvu suurenemist on omatulu kasvu planeerimisel jäänud tagasihoidlikuks, alla 1 protsendi aastas.

3.1.5. Toetused

Toetuse moodustavad põhitegevuse tulude eelarvest 35,3 protsenti (Joonis 2). Enamus toetusi laekub riigieelarvest. Toetused on jaotatud toetusfondi, tasandusfondi ja muudeks jooksvateks toetusteks. Toetusfondi kaudu jagatakse kohalikele omavalitsustele toetusi konkreetsete tegevuste katteks – hariduskulude toetusteks (õpetajate töötasu, koolilõuna, õppevahendid jne), sotsiaaltoetusteks (toimetulekutoetuse maksmiseks, sotsiaaltoetuste ja- teenuste osutamiseks, vajaduspõhiseks peretoetuseks jne.) ja kohalike teede hoiuks. Toetusfond on seotud konkreetsete parameetritega: õpilaste arv, klassikomplektide arv, toimetulekutoetust saajate arv jne, seetõttu on seda raske prognoosida. Toetusfondi summad kajastuvad eelarves nii tulude kui kulude poolel, mistõttu põhitegevuse tulemit need ei mõjuta. Antud eelarvestrateegias on sotsiaal- ja haridusvaldkonna kulude katteks eraldatud vahendite maht jäetud 2015. aasta tasemele.

Tasandusfondist eraldatakse vahendeid omavalitsustele, kelle arvestuslikud kulud jäävad alla arvestuslikele tuludele. Eraldise suurus sõltub elanike arvust, kohaliku omavalitsuse arvestuslikust keskmisest tegevuskulust, tulumaksu laekumisest, arvestuslikust maamaksust. Tasandusfondi koefitsient määratakse igal aastal Vabariigi Valitsuse määrusega. Samaaegselt tulumaksu laekumise suurenemisega väheneb tasandusfondi kaudu saadav toetus.

Muude toetuste all kajastatakse toetusi riigilt ja riigiasutustelt, valitsussektori avalik-õiguslikelt juriidilistelt isikutelt ja sihtasutustelt ning muudelt isikutelt. Tegemist on üldjuhul sihtotstarbelised ja nendega kaasnevad lepingulised kohustused teatud kulutuste tegemiseks. Eelarve tuludesse on kavandatud neljaks eelseisval aastal järgmised toetused:

- koolipiima ning koolipuuvilja toetus;
- õppelaenude põhiosa kustutamiseks eraldatud vahendid;
- õpilaskodus riiklikul ülalpidamisel olevate laste toetus;
- hajaasustuse programmi toetused;
- riiklik lapshoiuteenus.

3.1.6. Muud tulud

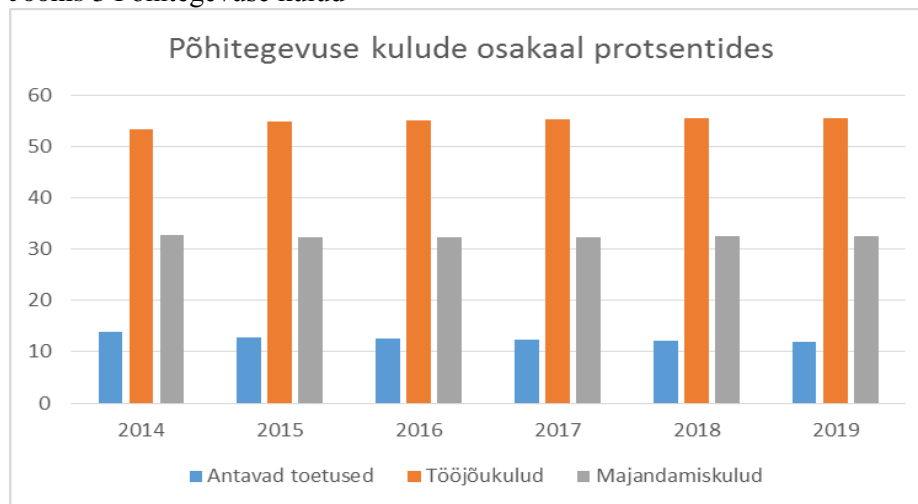
Muud tulud moodustavad 0,2 protsenti põhitegevuse tuludest ja seal kajastatakse vee-erikasutustasu (Joonis 2). Keskkonnatasude seaduse kohaselt laekub vee erikasutustasu 50 protsenti riigieelarvesse ja 50 protsenti vee erikasutusõiguse asukoha kohaliku omavalitsuse eelarvesse, kui vett võetakse erikasutuse korras siseveekogust või põhjaveekihist. Eelarvestrateegia perioodil ei ole ette näha olulisi muudatusi tasumäärades. Muud tulud on strateegia perioodil jäänud 2015. aasta tasemele.

3.2. Põhitegevuse kulud

Põhitegevuse kulud jaotuvad tegevuskulude katteks antavateks toetusteks ja mitmesugusteks tegevuskuludeks. Suurim kuluartikkel on tööjõukulud, moodustades kulude struktuuris 54,8 protsenti, järgnevad majandamiskulud 32,4 protsenti ning toetused 12,8 protsendiga (Joonis 3).

Strateegia koostamisel on arvestatud, et kõik hallatavad asutused jätkavad oma tegevust ning koosseisudes olulisi muudatusi ei toimu. Valdcondade lõikes on suurimad hariduskulud, moodustades 55,5 protsenti põhitegevuse kulude eelarvest. Järgnevad kulutused majandusele ja keskkonnakaitsele 16,5 ning vabaajale ja kultuurile 12,2 protsenti.

Joonis 3 Põhitegevuse kulud

Strateegiaperioodil planeeritakse mõeldukat tegevuskulude kasvu. Aastatel 2016-2018 on kasvuks prognoositud 2,5 kuni 2,6 protsenti. 2019. aastal on tõus 3,2 protsenti (Tabel 8).

Põhitegevuse kulude kavandamisel jälgitakse arengukavas planeeritud ning käsitletakse kõiki teadaolevaid rahastamisallikaid. Uute tegevuste alustamine, nende mahtude suurendamine eeldab seniste tegevuste üle vaatamist ning vajadusel valdkonnasiseselt prioriteetide ümberseadmist ja rahastamise muutmist. Uute prioriteetide rahastamine eeldab vajadusel olemasolevate teenuste ja toetuste mahu vähendamist või lõpetamist.

Antavad toetused jagunevad sotsiaaltoetusteks ja muudeks antavateks toetusteks.

Sotsiaalabitoetused hõlmavad õppetotusi, peretotusi, toetusi puuetega inimestele ja nende hooldajatele, toimetulekutoetust ja täiendavaid sotsiaaltoetusi. Mitmed neist on seotud riigipoolsete eraldistega ning nende muutused kajastuvad võrdse suurusena nii tuludes kui kuludes.

Antavate toetuste hulgas on tegevus- ja projektitoetused mittetulundusühingutele ja teistele organisatsioonidele. Toetuse saajatega sõlmitakse rahastamislepingud. Toetuste kasvuks on strateegiaperioodil kavandatud alla 1 protsenti aastas.

Muud tegevuskulud jagunevad personalikuludeks, majandamiskuludeks ja muudeks kuludeks.

Personalikulu on mahukaim kuluartikkel (Joonis 3). Palgafondist 34,5 protsenti moodustab riigieelarvest eraldatav haridustöötajate palgaraha, mille kasv on seotud otsustega riigi tasandil. 2015. aastal kasvas omavalitsuses personalikulu (koos riigi poolt eraldatuga) 13 protsenti. 2016 kuni 2019. aastani on tööjõukulude kasvuks planeeritud keskmiselt 3 protsenti aastas. Tööjõukulude suurem kasv

sõltub majanduskeskkonnast ja poliitilistest otsustest. Õpetajate tööjõukulud on strateegiaperioodil arvestatud 2015. aasta tasemel.

Majanduskulude prognoosimisel on arvestatud üldise elukalliduse kasvuga ning kulud suurenevad 2 kuni 3 protsendi võrra aastas. Kulude suurenemine peaks katma teenuste hinnatõusu ja võimaldama suurendada seni vähem finantseeritud tegevusi nt. teede korrashoidu. Hallatavate asutuste jätkusuutlikkuse tagamiseks tuleks üle vaadata kulude struktuur ning optimeerida tegevusi. Muud kulud on väikesed, sisaldades riigilõivu kulusid ja reservfondi.

Tabel 8. Põhitegevuse kulud majandusliku sisu järgi

Kulu liik	2014 tegelik	2015 eeldatav täitmine	2016 prognoos	2017 prognoos	2018 prognoos	2019 prognoos
Antavad teotused tegevuskuludeks	527 256	535 998	538 000	542 000	548 000	557 000
Muud tegevuskulud	3 277 960	3 654 499	3 760 000	3 865 000	3 972 000	4 109 000
<i>s.h. Tööjõukulud</i>	<i>2 033 034</i>	<i>2 297 234</i>	<i>2 366 000</i>	<i>2 435 000</i>	<i>2 502 000</i>	<i>2 593 000</i>
<i>s.h. Majandamiskulud</i>	<i>1 243 974</i>	<i>1 340 768</i>	<i>1 374 000</i>	<i>1 410 000</i>	<i>1 450 000</i>	<i>1 496 000</i>
<i>s.h. Muud kulud</i>	<i>952</i>	<i>16 497</i>	<i>20 000</i>	<i>20 000</i>	<i>20 000</i>	<i>20 000</i>
Kokku	3 805 216	4 190 497	4 298 000	4 407 000	4 520 000	4 666 000

3.3. Põhitegevuse tulem

Põhitegevuse tulem (põhitegevuse tulude ja kulude vahe) on eelarvestrateegia prognoositavatel aastatel positiivne. Positiivset tulemit kasutatakse investeringute finantseerimiseks ning olemasolevate laenude teenindamiseks. Eelarvestrateegia viimastel aastatel katab põhitegevuse tulem laenude teenindamise kulud (põhiosa tagasimaksed ja intressikulud), kuna selleks ajaks on ammendunud varasematel aastatel kogunenud reservid (Tabel 9).

Tabel 9. Põhitegevuse tulem

	2014 tegelik	2015 eeldatav täitmine	2016 prognoos	2017 prognoos	2018 prognoos	2019 prognoos
Põhitegevuse tulud	4 078 694	4 291 450	4 388 120	4 524 520	4 673 600	4 831 350
Põhitegevuse kulud	-3 805 215	-4 190 497	-4 298 000	-4 407 000	-4 520 000	-4 666 000
Põhitegevuse tulem	273 479	100 953	90 120	117 520	153 600	165 350

4. Investeerimistegevus

Investeerimistegevuse eelarve koosneb investeerimistegevuse tuludest (põhivara müük, saadavad toetused põhivara soetamiseks, finantstulud) ja investeerimistegevuse kuludest (põhivara soetus, põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine ja finantskulud). Eelarveosa on negatiivne ehk investeerimistegevuse kulud ületavad tulusid. Negatiivset investeerimistegevust võimaldavad positiivne põhitegevuse tulem, finantseerimistegevus ja võimalus kasutada likviidsete varade jääki. Investeringute tegemise võimalus sõltub valla omafinantseerimise võimekusest. Kuna see on tagasihoidlik, tehakse suuremaid investeringuid välisrahastuse ja laenurahade abil (Tabel 10).

Tabel 10. Investeeringistegevus

	2014 tegelik	2015 eeldatav täitmine	2016 prognoos	2017 prognoos	2018 prognoos	2019 prognoos
Põhivara soetus (-)	-329 144	-690 580	-1 775 000	-2 464 000	-1 215 000	-1 028 000
sh projektide omaosalus	856	-533 500	-672 000	-799 000	-476 000	-409 000
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	330 000	88 400	1 103 000	1 665 000	739 000	619 000
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-18 480	-37 830	-15 000	-13 000	-13 000	-13 000
Finantstulud (+)	237	200	100	100	100	100
Finantskulud (-)	-8 824	-10 500	-10 500	-11 000	-11 000	-11 000
Investeeringistegevus kokku	-26 211	-650 310	-697 400	-822 900	-499 900	-432 900

Põhivarade müüki strateegiaperioodiks ei planeerita. Finantstuludena on kajastatud pangakontode intressitulud. Viimastel aastatel on pankade intresside tase oluliselt vähenenud ja seoses sellega on väikesed ka strateegias kavandavad finantstulud. Finantskuluna on kavandatud olemasolevate laenukohustuste teenindamiseks tehtavad intressikulud. 2012. ja 2013. aasta hangete tulemusel saadud laenude keskmine intress on 1,155 % + 6 kuu euribor. Laenude baasintress fikseeritakse igale laenule kaks korda aastas. Strateegiaperioodil on laenude teenindamiseks arvestatud järgmiselt: 2016. aastal 10 500 eurot ning 2017 - 2019. aastatel 11 000 eurot aastas.

Tabelis 11 on toodud olulised investeeringuprojektid koos hinnanguliste maksumustega. Tegelik maksumus võib hangete tulemusena muutuda. Objektid, mille rahastamise võimalusi strateegia koostamise ajal ei ole teada, on toodud real „eelpool nimetatata muud projektid kokku“ ja esitatud tabelivälise loeteluna.

Tabel 11. Investeeringisobjektid

	2015 eeldatav täitmine	2016 prognoos	2017 prognoos	2018 prognoos	2019 prognoos
Otepää Vallavalitsus					
Kultuurikeskuse maja rekonstrueerimine ja sisustamine	70 000	300 000	100 000	100 000	100 000
Otepää Tervisekeskuse uue hoone ehitamine	50 500	540 000	540 000	0	0
Eakate ja erivajadustega inimeste päevakeskuse rajamine (investeering tervisekeskusesse)	0	0	75 000	75 000	0
Teehoiuvahendite suurendamine	38 500	40 000	45 000	50 000	50 000
Kergliiklusteede võrgustiku arendamine	330 000	125 000	125 000	125 000	125 000
Lasteaia vajaduste analüüs, projekteerimine, lasteaiahoone ehitus või rekonstrueerimine	0	30 000	30 000	200 000	200 000
Efektivsema tänavavalgustuse sisseseadmine (tänavavalgustuse toimimise audit, valgustuse üleviimine LED-lampidele)	12 500	0	200 000	0	0

Avalike spordiväljakute ja terviseradade, olemasoleva sporditaristu korrashoid ja parendamine (viidad, valgustus, remont, avalikud tualetid jmt)	0	30 000	10 000	10 000	10 000
Eelpool nimetamata muud projektid kokku (nimekiri toodud allpool)	120 000	76 000	405 000	396 000	276 000
Kokku	621 500	1 141 000	1 530 000	956 000	761 000
AS Otepää Veevärk*					
Otepää küttevõrgu rekonstrueerimine	3 888	300 000	600 000	0	0
Reoveealadel veevärgi ja kanalisatsiooni-süsteemide arendamine vastavalt ÜVK kavale	0	334 000	334 000	259 000	267 000
Kokku	3 888	634 000	934 000	259 000	267 000
KÕIK KOKKU	625 388	1 775 000	2 464 000	1 215 000	1 028 000

* AS Otepää Veevärk investeeringute kajastamine ja valla netovõlakoormuse arvutamine sõltub AS Otepää Veevärk tulude struktuurist ja konkreetsetest investeeringu toetusmeetmete nõuetest.

Võimalusel teostatakse järgmised tööd:

- *Lasteaedade mänguväljakute renoveerimine;*
- *Sotsiaaleluruumide renoveerimine, uute soetamine;*
- *Otepää muuseumi väljaarendamine kiriku pastoraadi, linnamäe ja linnamäeoru piirkonnas (s.h. Eesti lipu muuseum, Otepää suurmeeste ekspositsioonid, ajaloopark linnamäel);*
- *Luuakse ligipääsud erinevatele Otepää valla territooriumil asuvatele looduslikele objektidele (s.h. Linnamägi, Pühajärve saared, järve äärsed rannad, matkarajad, Armuallikas, Emajõe läte jne.).*
- Luuakse vajalik taristu ning tagatakse korrashoid;*
- *Tuletõrje veevõtkohtade rajamine;*
- *Otepää südalinna atraktiivsemaks muutmise – heakord, puhkealade (Lipuväljak, Linnamäe org, mänguväljakud) korrastamine, kesklinna planeerimine ja kujundamine terviklikuna);*
- *Kultuuriobjektide tähistamine, seisukorra parandamine ja info kättesaadavaks tegemine;*
- *Apteekrimäe kompleksi kujundamine noorte, seniorite ja harrastajate spordikeskuseks – hüppenõlvade ja slaalomnõlvade korrastamine ja rekonstrueerimine, teenindava infrastruktuuri ja puhkevõimaluste väljaarendamine, matka- ja suusaradade väljaarendamine ja tähistamine;*
- *Õppeasutuste ja noortekeskuse ruumide kohandamine vastavaks õpilaste erivajadustele, samuti tagamiseks sanitaar-, tervisekaitse ja tuleohutusnõuete täitmist;*
- *Pühajärve rannapargi ja laululava rekonstrueerimine;*
- *Turismiobjektide vaheliste teeradade korrastamine ja arendamine (Otepää kirikumõis, Talvekirik ja Liputuba, Otepää kirik, Linnamägi, Tehvandi, Väike Munamägi, Energiasammas, Kultuurikeskus, Apteekrimägi, Pühajärve park ja saared, Kääriku Otepää Golf jne.);*
- *Otepää raamatukogu ruumide laiendamine ja tehnilise varustuse parandamine;*
- *Neitsijärve ja Pühajärve Mõisalahe puhastamine.*

5. Eelarve tulem

Eelarve tulem võrdub põhitegevuse eelarveosa ja investeerimistegevuse eelarveosa summaga. Prognoosiperioodil on eelarve tulem negatiivne. Selle põhjuseks on aktiveerunud investeerimistegevus, kus välisprojektide omafinantseerimise vajadus kaetakse laenu ja likviidsete varade arvelt.

6. Arengukavas esitatud eesmärkide rahastamine

Tabel 12. Arengukava tegevused ja eesmärgid

Arengukava tegevused ja eesmärgid		2014 tegelik	2015 eeldatav täitmine	2016 prognoos	2017 prognoos	2018 prognoos	2019 prognoos
1.	Juhtimine ja koostöö	478 120	648 825	636 916	653 456	669 783	693 639
1.1.	Otepää valla juhtimine on läbipaistev ning arvestab erinevate sihtrühmade ja piirkondade huvidega.						
1.2.	Otepää on kujunenud piirkonna tõmbekeskuseks ja ligikaudu 8 – 10 tuhande elanikuga valla keskuseks.						
1.3.	Otepää vallas kodanikele pakutavad teenused vastavad kaasaegsetele standarditele.						
2.	Keskkond	230 888	268 596	275 051	263 913	324 925	439 853
2.1.	Otepää valla veekogude seisukord vastab loodushoiu nõuetele ja puhkemajanduse vajadustele (järved on puhtad).						
2.2.	Otepää linna- ja maakeskkond on heakorrastatud.						
3.	Infrastruktuur	312 300	644 950	1 070 938	1 581 349	717 938	735 549
3.1.	Teed ja tänavad, samuti ühistranspordiühendused võimaldavad kohalikel elanikel kasutada kõiki vajalikke teenuseid Otepääl, Valgas ja Tartus, samuti Otepääl toimida piirkondliku tõmbekeskusena.						
3.2.	Heal tasemel kommunalteenused on kõigile vallaelanikele kättesaadavad.						
3.3.	Kohalikud ettevõtted, organisatsioonid ja majapidamised kasutavad moodsaid ja säästvaid tehnoloogiaid.						
4.	Ettevõtlus ja turism	117 677	92 691	78 206	125 961	128 388	91 007
4.1.	Ettevõtluskeskkond on muutunud mitmekesisemaks ja ettevõtlusaktiivsus suurenenud.						
4.2.	Otepää ettevõtluse konkurentsivõime ja innovatsioonisuutlikkus on paranenud.						
4.3.	Otepääl on rakendusvõimalused igal kvalifikatsiooni- ja haridustasemel tööjõule.						
4.4.	Kasutusele on võetud keskkonnasõbralikud ja energiasäästlikud lahendused ning kohalikud loodusressursid.						
4.5.	Otepää turismipiirkonna juhtimine lähtub turismisihtkoha strateegilise juhtimise põhimõtetest, on stabiilne, järjepidev ja tõhus.						
4.6.	Paranenud on transpordiühendused Otepääle.						

4.7.	Turismitaristu kvaliteet on paranenud.						
4.8.	Otepää turismiteenused on kõrgetasemelised.						
4.9.	Otepää turismiatraktsioonid on muutunud mitmekesisemaks.						
4.10.	Otepää turismivõimalused on sihtrühmadele nähtavad ja hea mainega.						
5.	Sotsiaalkeskkond kokku	3 022 677	3 366 545	4 037 389	4 270 321	3 917 966	3 757 952
5.1.	Haridus, noorsootöö ja huviharidus	2 292 625	2 640 340	2 572 142	2 703 311	2 875 675	2 976 931
5.1.1.	Otepääl on kaasaegsed, nõuetele vastavad lasteaiad.						
5.1.2.	Otepää koolitransport on korraldatud loogiliselt ning tõmbekeskuse põhiselt.						
5.1.3.	Otepää valla haridusasutustes on tagatud ühiskondlikest lepetest tulenevad tugiteenused ning asjakohane, asutuse eesmärkide saavutamiseks vajalik personal.						
5.1.4.	Otepää valla hariduskorraldus, samuti enesearenduse ja eneseteostuse võimalused on mitmekesised ning laste ja õpilaste vajadusi ja huve arvestavad.						
5.1.5.	Otepää kui tõmbekeskus on atraktiivne ja arvestatav haridusürituste toimumise koht.						
5.2.	Kultuur	361 387	325 338	532 805	577 452	582 154	389 215
5.2.1.	Kultuuriasutused ja –objektid on renoveeritud, heas korras ja pakuvad kultuuri tegemiseks ja tarbimiseks vajalikke tingimusi.						
5.2.2.	Kultuuritegevus areneb koostöös ja sünergias teiste valdkondadega – ettevõtlus, turism, sport, haridus, sotsiaalvaldkond, külaliikumine.						
5.2.3.	Kohalik kultuur ja kultuuritegijad on väärtustatud.						
5.2.4.	Kultuur ja kultuuripärand mängib olulist rolli Otepää maine kujundamisel ja Otepää kui külastuskoha tutvustamisel.						
5.3.	Sport	138 006	106 844	137 232	118 242	119 605	121 714
5.3.1.	Otepää spordi infrastruktuur vastab kõigi sihtrühmade (kohalikud elanikud ja noored, turistid, harrastussportlased, tippportlased) vajadustele, võimaldab igal tasemel spordialade harrastamist aastaringi.						
5.3.2.	Sporditegevus vallas on korraldatud spordiklubide, spordiobjektide valdajate ja vallavalitsuse koostöös.						
5.3.3.	Võtmealade arendamine on rahaliselt tagatud.						
5.4.	Sotsiaal ja tervishoid	230 659	294 023	795 210	871 316	340 532	270 092
5.4.1.	Toetused järgivad tegelikke vajadusi ning nende kasutamine on abivajajatele võimalikult mugav.						

5.4.2. Eakad ja erivajadustega inimesed on kaasatud kogukonna igapäevasesse ellu nende huvidele ja võimalustele vastavalt.						
5.4.3. Tagatud on turvaline keskkond kõigi laste ja noorte arenguks.						
5.4.4. Tööturult kõrvale jäänud või vähese konkurentsivõimega noorte ja täiskasvanute tööturul hakkamasaamine on paranenud.						
5.4.5. Välja on kujundatud moodne, nii esmatasandi tervishoiuteenuseid kui ka hoolekandeteenuseid pakkuv Otepää ja naabervaldasid teenindav Otepää Tervisekeskus.						
5.4.6. Otepäälased väärtustavad tervislikke eluviise.						
Kulud kokku	4 161 662	5 021 607	6 098 500	6 895 000	5 759 000	5 718 000

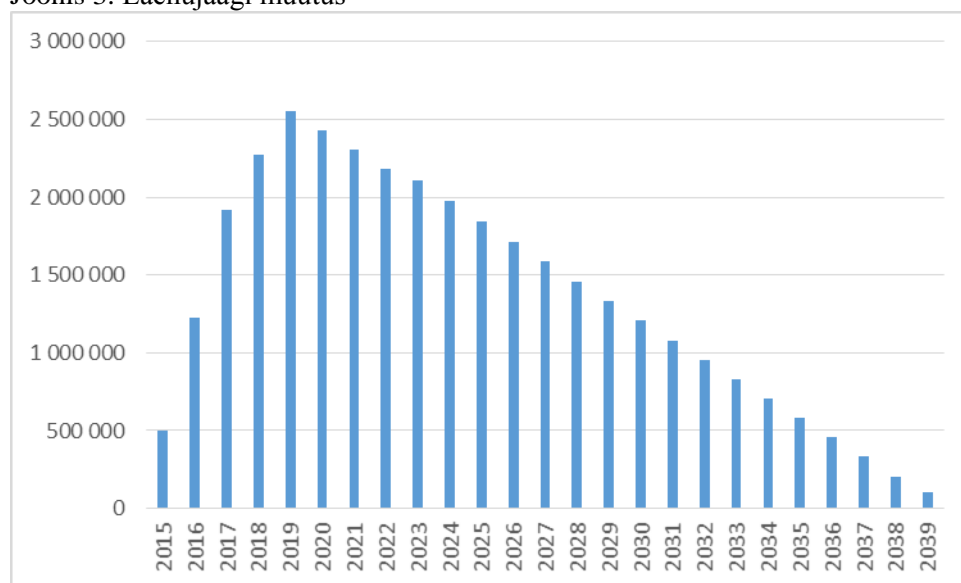
7. Finantseerimistegevus

Finantseerimistegevusega tagatakse omavalitsuse investeerimistegevuse ja arendamistegevuse häireteta rahastamine, hoitakse võlakoormus lubatud määral ja tagatakse olemasolevate maksekohustuste täitmine. Eelarvestrateegia koostamise ajal oli Otepää Vallavalitsusel kaks kehtivat laenulepingut laenukoormusega 417 000 eurot. Mahuka investeerimisprogrammi elluviimiseks võetakse laenu igal strateegiaperioodi aastal (Tabel 13). Tagasimakse graafikud on koostatud nii, et aastas vähendatakse võlakoormust 120 000 euro ulatuses (Joonis 3).

Tabel 13. Finantseerimistegevus

	2015 eeldatav täitmine	2016 prognoos	2017 prognoos	2018 prognoos	2019 prognoos
Kohustuse võtmine	150 000	680 000	810 000	470 000	400 000
Kohustuse tasumine	-103 600	-117 000	-120 000	-120 000	-120 000
Finantseerimistegevus kokku	46 400	563 000	690 000	350 000	280 000

Joonis 3. Laenujäägi muutus

8. Likviidsete varade eelarveosa

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse alusel kuuluvad likviidsete varade muutuse koosseisu raha ja pangakontodel olevad vahendid, osalused rahaturu- ja intressifondide aktsiates või osakutes. Likviidsete varade suurenemist ja vähenemist kajastatakse pluss- või miinusemärgiga. Strateegiaperioodi alguses likviidsed varad vähenevad, 2018. aastaks on kavandatud nende suurenemine (Tabel 14).

Tabel 14. Likviidsete varade muutumine

	2014 tegelik	2015 eeldatav täitmine	2016 prognoos	2017 prognoos	2018 prognoos	2019 prognoos
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	144 670	-502 957	-44 280	-15 380	3 700	12 450
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	603 462	100 505	56 225	40 845	44 545	56 995

9. Finantsdistsipliin

Netovõlakoomus on võlakohustuste ja likviidsete varade vahe. Netovõlakoomus võib aruandeaasta lõpul ulatuda lõppenud aruandeaasta kuuekordse põhitegevuse kulude vaheni, kuid ei tohi ületada sama aruandeaasta põhitegevuse tulude kogusummat. Kui kuuekordne põhitegevuse tulude ja –kulude vahe on väiksem kui 60 protsenti vastava aruandeaasta põhitegevuse tuludest, võib netovõlakoomus ulatuda kuni 60 protsenti vastava aruandeaasta põhitegevuse tuludest.

Finantsdistsipliin tagatakse:

- kui peetakse kinni nõuetest põhitegevuse tulemile;
- kui peetakse kinni netovõlakoomuse ülemmäärast.

Otepää valla netovõlakoomus jääb lubatud piiridesse.

Tabel 15. Netovõlakoomus

	2014 tegelik	2015 eeldatav täitmine	2016 kava	2017 kava	2018 kava	2019 kava
Põhitegevuse tulud	4 078 694	4 291 450	4 388 120	4 524 520	4 673 600	4 831 350
Põhitegevuse kulud	3 805 215	4 190 497	4 298 000	4 407 000	4 520 000	4 666 000
Põhitegevuse tulem	273 479	100 953	90 120	117 520	153 600	165 350
Investeeringustegevus kokku	-26 210	-650 310	-697 400	-822 900	-499 900	-432 900
Eelarve tulem	247 269	-549 357	-607 280	-705 380	-346 300	-267 550
Likviidsete varade muutus (+suurenemine,-vähenemine)	144 670	-502 957	-44 280	-15 380	3 700	12 450
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	500 598	546 998	1 109 998	1 799 998	2 149 998	2 429 998
Netovõlakoomus (eurodes)	0	446 493	1 053 773	1 759 153	2 105 453	2 373 003
Netovõlakoomus (%)	0,0%	10,4%	24,0%	38,9%	45,0%	49,1%
Netovõlakoomuse ülemmäär (eurodes)	2 447 216	2 574 870	2 632 872	2 714 712	2 804 160	2 898 810
Netovõlakoomuse ülemmäär (%)				60%	60%	60%
Vaba netovõlakoomus (eurodes)				955 559	698 707	525 807

10. Eelarvestrateegia koondtabelid Rahandusministeeriumile esitatavatel vormidel

10.1. Otepää valla eelarvestrateegia

Otepää Vallavalitsus	2014 tegelik	2015 eeldatav täitmine	2016 prognoos	2017 prognoos	2018 prognoos	2019 prognoos
Põhitegevuse tulud kokku	4 078 694	4 291 450	4 388 120	4 524 520	4 673 600	4 831 350
Maksutulud	2 169 762	2 349 000	2 481 450	2 638 650	2 806 230	2 982 180
sh tulumaks	2 067 921	2 245 000	2 379 450	2 536 650	2 704 230	2 880 180
sh maamaks	91 740	92 000	92 000	92 000	92 000	92 000
sh muud maksutulud	10 101	12 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Tulud kaupade ja teenuste müügist	395 593	420 000	425 000	427 000	428 000	429 000
Saadavad toetused tegevuskuludeks	1 502 755	1 513 450	1 472 570	1 449 770	1 430 270	1 411 070
sh tasandusfond	414 320	394 280	371 400	348 600	329 100	309 900
sh toetusfond	844 653	1 061 170	1 061 170	1 061 170	1 061 170	1 061 170
sh muud saadud toetused	243 782	58 000	40 000	40 000	40 000	40 000

tegevuskuludeks						
Muud tegevustulud	10 583	9 000	9 100	9 100	9 100	9 100
Põhitegevuse kulud kokku	3 805 215	4 190 497	4 298 000	4 407 000	4 520 000	4 666 000
Antavad toetused tegevuskuludeks	527 256	530 119	538 000	542 000	548 000	557 000
Muud tegevuskulud	3 277 959	3 660 378	3 760 000	3 865 000	3 972 000	4 109 000
sh personalikulud	2 033 034	2 289 404	2 360 000	2 435 000	2 512 000	2 593 000
sh majandamiskulud	1 243 973	1 354 227	1 380 000	1 410 000	1 440 000	1 496 000
sh muud kulud	952	16 747	20 000	20 000	20 000	20 000
Põhitegevuse tulem	273 479	100 953	90 120	117 520	153 600	165 350
Investeeringustegevus kokku	-26 210	-650 310	-697 400	-822 900	-499 900	-432 900
Põhivara soetus (-)	-329 144	-690 580	-1 775 000	-2 464 000	-1 215 000	-1 028 000
sh projektide omaosalus	856	-533 500	-672 000	-799 000	-476 000	-409 000
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	330 000	88 400	1 103 000	1 665 000	739 000	619 000
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-18 480	-37 830	-15 000	-13 000	-13 000	-13 000
Finantstulud (+)	237	200	100	100	100	100
Finantskulud (-)	-8 824	-10 500	-10 500	-11 000	-11 000	-11 000
Eelarve tulem	247 269	-549 357	-607 280	-705 380	-346 300	-267 550
Finantseerimistegevus	-102 599	46 400	563 000	690 000	350 000	280 000
Kohustuste võtmine (+)	0	150 000	680 000	810 000	470 000	400 000
Kohustuste tasumine (-)	-102 599	-103 600	-117 000	-120 000	-120 000	-120 000
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	144 670	-502 957	-44 280	-15 380	3 700	12 450
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	603 462	100 505	56 225	40 845	44 545	56 995
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	500 598	546 998	1 109 998	1 799 998	2 149 998	2 429 998
Netovõlakoormus (eurodes)	0	446 493	1 053 773	1 759 153	2 105 453	2 373 003
Netovõlakoormus (%)	0,0%	10,4%	24,0%	38,9%	45,0%	49,1%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	2 447 216	2 574 870	2 632 872	2 714 712	2 804 160	2 898 810
Netovõlakoormuse ülemmäär (%)				60,0%	60,0%	60,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)				955 559	698 707	525 807

Investeeringuprojektid	2015 eeldatav täitmine	2016 prognoos	2017 prognoos	2018 prognoos	2019 prognoos
Kultuurikeskuse maja rekonstrueerimine ja sisustamine	70 000	300 000	100 000	100 000	100 000
sh toetuse arvelt	30 000	100 000	75 000	75 000	75 000
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	40 000	200 000	25 000	25 000	25 000
Otepää Tervisekeskuse uue hoone ehitamine	50 500	540 000	540 000	0	0
sh toetuse arvelt	0	400 000	400 000	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	50 500	140 000	140 000	0	0

Eakate ja erivajadustega inimeste päevakeskuse rajamine (investeering tervisekeskusesse)	0	0	75 000	75 000	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	0	0	75 000	75 000	0
Otepää küttevõrgu rekonstrueerimine	3 888	300 000	600 000	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	2 888	150 000	300 000	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	1 000	150 000	300 000	0	0
Reoveealadel veevärgi ja kanalisatsiooni-süsteemide arendamine vastavalt ÜVK kavale	0	334 000	334 000	259 000	267 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	302 000	301 000	240 000	247 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	0	32 000	33 000	19 000	20 000
Teehoiuvahendite suurendamine	38 500	40 000	45 000	50 000	50 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	38 500	40 000	45 000	50 000	50 000
Kergliiklusteede võrgustiku arendamine	330 000	125 000	125 000	125 000	125 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	100 000	100 000	100 000	100 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	330 000	25 000	25 000	25 000	25 000
Lasteaia vajaduste analüüs, projekteerimine, lasteaiahoone ehitus või rekonstrueerimine	0	30 000	30 000	200 000	200 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	0	30 000	30 000	200 000	200 000
Efektivsema tänavavalgustuse sisseseadmine (tänavavalgustuse toimimise audit, valgustuse üleviimine LED-lampidele)	12 500	0	200 000	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	0	150 000	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	12 500	0	50 000	0	0
Avalike spordiväljakute ja terviseradade, olemasoleva sporditaristu korrashoid ja parendamine (viidad, valgustus, remont, avalikud tualetid jmt)	0	30 000	10 000	10 000	10 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	27 000	5 000	5 000	5 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	0	3 000	5 000	5 000	5 000
Eelpool nimetatud muud projektid kokku	120 000	76 000	405 000	396 000	276 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	59 000	24 000	334 000	319 000	192 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	61 000	52 000	71 000	77 000	84 000
KÕIK KOKKU	625 388	1 775 000	2 464 000	1 215 000	1 028 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	91 888	1 103 000	1 665 000	739 000	619 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	533 500	672 000	799 000	476 000	409 000

10.2. Otepää valla eelarvestrateegia valdkondade lõikes

Otepää Vallavalitsus	2014 tegelik	2015 eeldatav täitmine	2016 prognoos	2017 prognoos	2018 prognoos	2019 prognoos
01 Üldised valitsussektori teenused	331 501	461 458	435 369	446 254	457 072	473 236
Põhitegevuse kulud	322 095	401 958	424 869	435 254	446 072	462 236
<i>sh saadud toetuste arvelt</i>	2 724	2 051	730	730	730	730
<i>sh muude vahendite arvelt</i>	319 371	399 907	424 139	434 524	445 342	461 506
Investeeringustegevuse kulud	9 406	59 500	10 500	11 000	11 000	11 000
<i>sh saadud toetuste arvelt</i>	0	0	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt</i>	9 406	59 500	10 500	11 000	11 000	11 000
03 Avalik kord ja julgeolek	19 217	27 886	22 194	22 667	23 148	23 960
Põhitegevuse kulud	19 217	21 906	22 194	22 667	23 148	23 960
<i>sh saadud toetuste arvelt</i>	0	0	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt</i>	19 217	21 906	22 194	22 667	23 148	23 960
Investeeringustegevuse kulud	0	5 980	0	0	0	0
<i>sh saadud toetuste arvelt</i>	0	0	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt</i>	0	5 980	0	0	0	0
04 Majandus	432 253	636 087	823 151	1 182 564	597 633	570 697
Põhitegevuse kulud	321 239	341 157	343 151	357 564	371 633	383 697
<i>sh saadud toetuste arvelt</i>	74 979	122 148	120 000	120 000	120 000	120 000
<i>sh muude vahendite arvelt</i>	246 260	219 009	223 151	237 564	251 633	263 697
Investeeringustegevuse kulud	111 014	294 930	480 000	825 000	226 000	187 000
<i>sh saadud toetuste arvelt</i>	70 300	0	259 000	409 000	39 000	9 000
<i>sh muude vahendite arvelt</i>	40 714	294 930	221 000	416 000	187 000	178 000
05 Keskkonnakaitse	159 777	160 700	182 789	170 208	209 699	342 078
Põhitegevuse kulud	159 777	160 700	162 789	166 208	169 699	173 078
<i>sh saadud toetuste arvelt</i>	12 758	0	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt</i>	147 019	160 700	162 789	166 208	169 699	173 078
Investeeringustegevuse kulud	0	0	20 000	4 000	40 000	169 000
<i>sh saadud toetuste arvelt</i>	0	0	0	3 000	30 000	143 000
<i>sh muude vahendite arvelt</i>	0	0	20 000	1 000	10 000	26 000
06 Elamu- ja konnaalajandus	152 876	210 960	520 934	724 122	472 490	466 149
Põhitegevuse kulud	147 687	168 960	171 934	175 122	178 490	184 149
<i>sh saadud toetuste arvelt</i>	0	7 300	7 000	7 000	7 000	7 000
<i>sh muude vahendite arvelt</i>	147 687	161 660	164 934	168 122	171 490	177 149
Investeeringustegevuse kulud	5 189	42 000	349 000	549 000	294 000	282 000
<i>sh saadud toetuste arvelt</i>	0	0	149 000	148 000	240 000	247 000
<i>sh muude vahendite arvelt</i>	5 189	42 000	200 000	401 000	54 000	35 000
07 Tervishoid	23 490	55 500	556 010	554 047	18 103	18 187
Põhitegevuse kulud	9 010	5 000	5 010	5 047	5 103	5 187
<i>sh saadud toetuste arvelt</i>	0	0	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt</i>	9 010	5 000	5 010	5 047	5 103	5 187

Investeeringustegevuse kulud	14 480	50 500	551 000	549 000	13 000	13 000
<i>sh saadud toetuste arvelt</i>	0	0	400 000	400 000	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt</i>	14 480	50 500	151 000	149 000	13 000	13 000
08 Vabaaeg, kultuur ja religioon	645 589	606 662	856 219	922 146	898 339	714 623
Põhitegevuse kulud	463 637	478 362	496 219	507 146	518 339	534 623
<i>sh saadud toetuste arvelt</i>	17 246	7 024	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt</i>	446 391	471 338	496 219	507 146	518 339	534 623
Investeeringustegevuse kulud	181 952	128 300	360 000	415 000	380 000	180 000
<i>sh saadud toetuste arvelt</i>	15 000	28 000	142 000	357 000	330 000	115 000
<i>sh muude vahendite arvelt</i>	166 952	100 300	218 000	58 000	50 000	65 000
09 Haridus	2 146 429	2 463 860	2 385 960	2 476 859	2 679 095	2 773 237
Põhitegevuse kulud	2 112 022	2 306 160	2 355 960	2 416 859	2 479 095	2 563 237
<i>sh saadud toetuste arvelt</i>	843 729	903 297	927 990	927 990	927 990	927 990
<i>sh muude vahendite arvelt</i>	1 268 293	1 402 863	1 427 970	1 488 869	1 551 105	1 635 247
Investeeringustegevuse kulud	34 407	157 700	30 000	60 000	200 000	210 000
<i>sh saadud toetuste arvelt</i>	0	58 400	0	15 000	0	5 000
<i>sh muude vahendite arvelt</i>	34 407	99 300	30 000	45 000	200 000	205 000
10 Sotsiaalne kaitse	250 531	306 294	315 874	396 133	403 421	335 833
Põhitegevuse kulud	250 531	306 294	315 874	321 133	328 421	335 833
<i>sh saadud toetuste arvelt</i>	43 781	41 118	43 200	43 200	43 200	43 200
<i>sh muude vahendite arvelt</i>	206 750	265 176	272 674	277 933	285 221	292 633
Investeeringustegevuse kulud	0	0	0	75 000	75 000	0
<i>sh saadud toetuste arvelt</i>	0	0	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt</i>	0	0	0	75 000	75 000	0
KOKKU	4 161 663	4 929 407	6 098 500	6 895 000	5 759 000	5 718 000
Põhitegevuse kulud	3 805 215	4 190 497	4 298 000	4 407 000	4 520 000	4 666 000
<i>sh saadud toetuste arvelt</i>	995 217	1 082 938	1 098 920	1 098 920	1 098 920	1 098 920
<i>sh muude vahendite arvelt</i>	2 809 998	3 107 559	3 199 080	3 308 080	3 421 080	3 567 080
Investeeringustegevuse kulud	356 448	738 910	1 800 500	2 488 000	1 239 000	1 052 000
<i>sh saadud toetuste arvelt</i>	85 300	86 400	950 000	1 332 000	639 000	519 000
<i>sh muude vahendite arvelt</i>	271 148	652 510	850 500	1 156 000	600 000	533 000

10.3. Muude vahendite arvelt tehtud väljaminekud

Otepää Vallavalitsus	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	tegelik	eeldatav täitmine	prognoos	prognoos	prognoos	prognoos
Üldised valitsussektori teenused	328 777	459 407	434 639	445 524	456 342	472 506
Põhitegevuse kulud	319 371	399 907	424 139	434 524	445 342	461 506
Investeeringustegevuse kulud	9 406	59 500	10 500	11 000	11 000	11 000
Avalik kord ja julgeolek	19 217	27 886	22 194	22 667	23 148	23 960
Põhitegevuse kulud	19 217	21 906	22 194	22 667	23 148	23 960
Investeeringustegevuse kulud	0	5 980	0	0	0	0

Majandus	286 974	513 939	444 151	653 564	438 633	441 697
Põhitegevuse kulud	246 260	219 009	223 151	237 564	251 633	263 697
Investeeringustegevuse kulud	40 714	294 930	221 000	416 000	187 000	178 000
Keskkonnakaitse	147 019	160 700	182 789	167 208	179 699	199 078
Põhitegevuse kulud	147 019	160 700	162 789	166 208	169 699	173 078
Investeeringustegevuse kulud	0	0	20 000	1 000	10 000	26 000
Elamu- ja kommunaalmajandus	152 876	203 660	364 934	569 122	225 490	212 149
Põhitegevuse kulud	147 687	161 660	164 934	168 122	171 490	177 149
Investeeringustegevuse kulud	5 189	42 000	200 000	401 000	54 000	35 000
Tervishoid	23 490	55 500	156 010	154 047	18 103	18 187
Põhitegevuse kulud	9 010	5 000	5 010	5 047	5 103	5 187
Investeeringustegevuse kulud	14 480	50 500	151 000	149 000	13 000	13 000
Vabaaeg, kultuur ja religioon	613 343	571 638	714 219	565 146	568 339	599 623
Põhitegevuse kulud	446 391	471 338	496 219	507 146	518 339	534 623
Investeeringustegevuse kulud	166 952	100 300	218 000	58 000	50 000	65 000
Haridus	1 302 700	1 502 163	1 457 970	1 533 869	1 751 105	1 840 247
Põhitegevuse kulud	1 268 293	1 402 863	1 427 970	1 488 869	1 551 105	1 635 247
Investeeringustegevuse kulud	34 407	99 300	30 000	45 000	200 000	205 000
Sotsiaalne kaitse	206 750	265 176	272 674	352 933	360 221	292 633
Põhitegevuse kulud	206 750	265 176	272 674	277 933	285 221	292 633
Investeeringustegevuse kulud	0	0	0	75 000	75 000	0
KOKKU	3 081 146	3 760 069	4 049 580	4 464 080	4 021 080	4 100 080
Põhitegevuse kulud	2 809 998	3 107 559	3 199 080	3 308 080	3 421 080	3 567 080
Investeeringustegevuse kulud	271 148	652 510	850 500	1 156 000	600 000	533 000

10.4. Otepää valla sõltuvate üksuste eelarvestrateegia koond

Eelarvestrateegia koostatakse kohaliku omavalitsuse arvestusüksusele. Arvestusüksus on kohalik omavalitsuse üksus ja temast sõltuvad üksused. Sõltuvaks üksuseks loetakse raamatupidamise seaduse mõistes üksust, mis on kohaliku omavalitsuse üksuse otsese või kaudse valitseva mõju all; saab kohaliku omavalitsuse üksuselt, riigilt, muult avalik-õiguslikult juriidiliselt isikult või eelnimetatud isikute valitseva mõju all olevatelt üksustelt üle poole tuludest või on saanud toetust ja renditulu kohaliku omavalitsuse üksuselt ja nende valitseva mõju all olevatelt üksustelt rohkem kui 10 protsenti vastava aasta põhitegevuse tuludest.

Arvestusüksuse koosseisu kuuluv sõltuv üksus määratakse raamatupidamise andmete alusel igal aastal aastalõpu seisuga. Otepää Valla sõltuvaks üksuseks on SA Otepää Tervisekeskus. Järgnevalt toodud tabel iseloomustab Otepää valla sõltuva üksuse eelarvestrateegiat. Sõltuva üksuse eelarvestrateegia põhitegevuse tulem ja eelarve tulem on positiivne ning netovõlakoormus on 0%.

Otepää valla sõltuvad üksused	2014 tegelik	2015 eeldatav täitmine	2016 prognoos	2017 prognoos	2018 prognoos	2019 prognoos
Põhitegevuse tulud kokku (+)	597 490	630 000	630 000	640 000	650 000	660 000
sh saadud tulud kohalikult omavalitsuselt	68 145	75 000	75 000	85 000	85 000	85 000
<i>sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksud</i>	1 310	0	0	0	0	0

Põhitegevuse kulud kokku (+)	570 735	628 003	630 000	640 000	650 000	660 000
sh tehingud kohaliku omavalitsuse üksusega	35	20	30	30	30	30
Põhitegevustulem	26 755	1 997	0	0	0	0
Investeeringustegevus kokku (+/-)	1 716	0	0	0	0	0
Eelarve tulem	28 471	1 997	0	0	0	0
Finantseerimistegevus (-/+)	-1 102	0	0	0	0	0
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	44 419	-9 541	0	0	0	0
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (tekkepõhise e/a korral) (+/-)	17 050	-11 538	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	89 541	80 000	80 000	80 000	80 000	80 000
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	0	0	0	0	0	0
Netovõlakoormus (eurodes)	0	0	0	0	0	0
Netovõlakoormus (%)	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

10.5. Otepää valla arvestusüksuse eelarvestrateegia koond

Antud tabelis kajastub Otepää valla arvestusüksuse finantsvõimekus aastatel 2015-2019. Arvestusüksusesse kuuluvate kõigi üksuste põhitegevuse tulem aastatel 2015–2019 on positiivne ja netovõlakoormuse lubatud määr on 60 protsenti. Otepää valla võlakoormus suureneb alates 2016. aastast, kui alustatakse toetuste ja laenu abil investeeringiprogrammi ellu viima.

Otepää Vallavalitsuse arvestusüksus	2014 tegelik	2015 eeldatav täitmine	2016 prognoos	2017 prognoos	2018 prognoos	2019 prognoos
Põhitegevuse tulud kokku	4 608 004	4 846 430	4 943 090	5 079 490	5 238 570	5 406 320
Põhitegevuse kulud kokku	4 307 770	4 743 480	4 852 970	4 961 970	5 084 970	5 240 970
sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksud	-1 310	0	0	0	0	0
Põhitegevustulem	300 234	102 950	90 120	117 520	153 600	165 350
Investeeringustegevus kokku	-24 494	-650 310	-697 400	-822 900	-499 900	-432 900
Eelarve tulem	275 740	-547 360	-607 280	-705 380	-346 300	-267 550
Finantseerimistegevus	-103 701	46 400	563 000	690 000	350 000	280 000
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	189 089	-512 498	-44 280	-15 380	3 700	12 450
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (tekkepõhise e/a korral) (+/-)	17 050	-11 538	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	693 003	180 505	136 225	120 845	124 545	136 995
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	500 598	546 998	1 109 998	1 799 998	2 149 998	2 429 998
Netovõlakoormus (eurodes)	0	366 493	973 773	1 679 153	2 025 453	2 293 003
Netovõlakoormus (%)	0,0%	7,6%	19,7%	33,1%	38,7%	42,4%

Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	2 764 802	2 907 858	2 965 854	3 047 694	3 143 142	3 243 792
Netovõlakoormuse ülemmäär (%)	60,0%	60,0%	60,0%	60,0%	60,0%	60,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	2 764 802	2 541 365	1 992 081	1 368 541	1 117 689	950 789

11. Kokkuvõtte

Antud strateegia eesmärgiks on kindlustada eelarveprotsessi stabiilsus, tagada valla vahendite sihipärane kasutamine, säilitada valla elanikele vähemalt olemasolevas mahus avalike teenuste pakkumine ning kaasata maksimaalselt toetusrahasid valla tegevuste ja investeeringute finantseerimisel.

Käesolev dokument on koostatud eeldustel, et Eesti majandus, tööhõive ja keskmine palk kasvavad, et Otepää valla elanikkond püsib ka järgnevatel aastatel suhteliselt stabiilsena ja et maksumaksjate arv jääb enam vähem samale tasemele. See on koostatud lähtudes kehtivatest õigusaktides, arvestades neis sätestatud muudatuste mõju järgnevateks aastateks. Kahjuks on eelarvestrateegia täpne prognoosimine raskendatud, kuna omavalitsused ei tea riigipoolseid lähitulevikku puudutavaid otsuseid.